

Circulara episcopului
Ladislau

II. / 2021

Nr. 323/2021.

GÂNDURI LA ZIUA MONDIALĂ A BOLNAVULUI – 11 FEBRUARIE

Preacucernici confrăți preoți! Frați și surori în Cristos! Iubiți credincioși!

În anul 1993 sfântul papă Ioan Paul al II-lea a rânduit, ca aniversarea primei apariții a Maicii Domnului la Lourdes, ziua de 11 februarie a fiecărui an, în întreaga Biserică Catolică să fie celebrată ca *Zi Mondială a Bolnavului*. Astfel, începând cu anul 1993, această zi este închinată tuturor bolnavilor, dar și îngrijitorilor acestora, lucrătorilor sanitari, voluntarilor și familiilor celor aflați în suferință. În acest an celebrăm pentru a XXIX-a oară Ziua Mondială a Bolnavului, de această dată însă putem spune că o facem în condiții speciale. Acordând și acum o atenție sporită bolnavilor, ne concentrăm acum asupra importanței *întâlnirii vindecătoare* în viața noastră cotidiană. Fiind puși în situația de a ne confrunța cu suferințele bolnavilor ajunși în stare gravă, experimentând teama infectării cu acest virus periculos, urmărind eforturile și devotamentul celor care se luptă pentru a vindeca pe semenii lor, și pentru a le atenua durerea, am fost într-un fel constrânși să reevaluăm multe realități din viața noastră, despre care până nu demult am considerat că țin de normalitatea pe care o consideram ca și un drept care n-i se cuvine necondiționat. Consider că experiența acestor multe luni de pandemie ar trebui să ne motiveze pentru a ne îndrepta unul spre celălalt cu o mai mare atenție și cu un spirit de ajutorare altruist, acordând o atenție specială bolnavilor din mediul nostru, dar și rudelor acestora, nu în ultimul rând celor care suferă de rănilor sufletești ale singurătății și așteaptă vindecarea.

Reflectând asupra celor de mai sus, atenția mea s-a îndreptat spre o relatare a Sfântului Evanghelist Marcu, în care ne este prezentat cazul femeii suferinde de hemoragie, care caută vindecare la Isus (Mc 5, 24b-34). Dincolo de minunea vindecării, această întâmplare are un mesaj profund, în care putem recunoaște anxietățile și căutările vremurilor noastre, dar în același timp și oportunitățile care n-i se descoperă pe drumul spre adevărata vindecare și reînnoire.

Nu cred că este foarte greu, să ne așezăm puțin în locul femeii despre care vorbeșter aici evanghelistul. Mai ales dacă ne-am confruntat deja cu pierderea temporară a sănătății fizice sau sufletești, în mod personal sau în mediul nostru apropiat. Această femeie suferă de mulți ani sub povara bolii din care dorește să se elibereze. Și-a sacrificat deja totul pentru a se putea întoarce sănătoasă între oameni, pentru a nu mai fi exclusă și marginalizată. Suferința ei fizică a fost agravată de durerea sufletească: purta cu sine povara stigmatizării, deoarece din cauza bolii era considerată necurată. Căutând astfel vindecare fizică, dorea redobândirea propriei demnități, pentru a putea trăi eliberată de suferință și cu deschidere față de provocări, așa cum văzuse și experimentase la atâția semeni de-ai ei (Mc 5, 25-26).

Pentru femeia măcinată de suferințele fizice și sufletești, se întrevede o rază de speranță: „*Auzind despre Isus și venind din spate prin mulțime, i-a atins haina. (Mc 5, 27)*” Pornește către Isus pentru ca în taină să-i atingă haina, deoarece în El vede izvorul vindecării mult dorite. Își folosește toate energiile pe care le are ca să se apropie de cel care poate să o ajute în această situație disperată. Experiența întâlnirii cu Isus nu rămâne însă ascunsă: între Iisus și femeie se dezvoltă un dialog prin care vestea minunii vindecării ajunge la toți cei care încă nu au pornit cu necazurile lor fizice și spirituale către adevăratul Medic. Și mai observăm un lucru: Isus nu atribuie vindecarea miraculoasă propriei Sale puteri, ci indică spre credința femeii, care a lăsat să lucreze Dumnezeu: „*Fiică, credința ta te-a mântuit; mergi în pace și fii vindecată de suferința ta! (Mc 5, 34)*”

Preacucernici confrăți preoți! Iubiți frați și surori în Cristos!

Experiența fragilității și vulnerabilității noastre față de boală ne-a umbrat viața de zi cu zi în proporții nemaîntâlnite până acum. Asemeni femeii cu hemoragie din Evanghelie, pe lângă suferințele trupești ne confruntăm și noi cu o multitudine de suferințe sufletești. Prin reorganizarea relațiilor, a metodelor de muncă și de exprimare profesională sau personală, devenim tot mai singuri, în timp ce, în mod paradoxal, dorim să păstrăm siguranța spațiului nostru de viață, prin excluderea sau limitarea întâlnirilor personale, a atingerilor și îmbrățișărilor, a cuvintelor spuse prin viu grai, pe care atât de mult ni le dorim și de care avem atât de mare nevoie, căci toate acestea aparțin în mod organic de natura noastră umană. Pe baza știrilor repetate de către mass-media, înțelegem că suntem locuitori ai unei lumi bolnave, în care am putea crede că nu există salvare, nu există nici un remediu: apar și se răspândesc noi și noi forme de infectare, rezervele de vaccin se epuizează rapid, restricțiile menținute sau înăsprite ne marchează viața cotidiană, țările își închid granițele, nemaivorbind de faptul, că tratarea bolnavilor cronici reprezintă o provocare aparte într-o situație în care prioritatea zero este eradicarea pandemiei.

Momentul evocat de evanghelistul Marcu despre femeia care-și caută vindecare, are un mesaj important în aceste timpuri de pandemie: Isus caută întâlnirea cu omul care se zbate în această lume bolnavă. Apropierea Lui reprezintă pentru noi protecția împotriva bolii și vindecarea mult dorită. Isus trece prin mijlocul

nostru, și ne îndeamnă să urmăm exemplul femeii cu hemoragie: când a aflat că va trece pe acolo, și-a adunat toată puterea, s-a apropiat de El, și l-a atins ușor. Întâlnirea s-a înfăptuit, deoarece nu L-a căutat pe Isus numai cu problemele fizice și sufletești, ci cu lumina și puterea credinței.

Cu prilejul Zilei Mondiale a Bolnavului din acest an, sub povara vulnerabilității redescoperite, dar și în lumina dorinței noastre de vindecare și de eliberare, trebuie să descoperim noile oportunități ale acestor timpuri. Prin recunoașterea valorii vieții, trebuie să acceptăm sănătatea fizică și sufletească ca și un dar de la Dumnezeu, iar în boală trebuie să vedem o nouă cale spre descoperirea Lui în viața noastră. Cu toții căutăm vindecarea, dar în același timp putem intermedia vindecarea: prin compasiune și răbdare manifestată spre cel suferind, putem deveni tămăduitori ai aproapelui. Trebuie să găsim calea „*purtării poverii aproapelui*”, pentru ca prin noi înșine, și alții să simtă prezența tămăduitoare a lui Isus.

„*Întâlniri vindecătoare și relații aducătoare de fericire*” a fost denumirea unui program de formare continuă organizat pentru asistenți medicali. Să aplicăm acest program și în viața noastră, pentru ca în această perioadă de pandemie, să putem oferi fraților noștri afectați de boli fizice și sufletești prezența noastră vindecătoare. Să stăruim în acest program cu grija cuvenită, dar cu o și mai mare dragoste și devotament. Împreună cu ei, cu îngrijitorii lor, cu familiile lor să construim relații aducătoare de fericire în mediul nostru.

Preacucernici confrăți preoți! Iubiți frați și surori în Cristos!

În lumina acestor gânduri, doresc tuturor fraților și surorilor mele bolnave marele dar al vindecării trupești și sufletești, iar pe cei sănătoși îi îndemn să se apropie cu compasiune și să dea mărturie de spirit de slujire. Împreună cu voi toți, încredințez iubirii tămăduitoare a lui Dumnezeu întreaga lume.

(Se va putea prezenta credincioșilor cu ocazia Zilei Mondiale a Bolnavului, sau în duminica următoare.)

* * *

Nr. 324/2021.

ADMINISTRAREA SACRAMENTULUI UNGERII BOLNAVILOR

„*Sacramentul ungerii bolnavilor conferă un har deosebit, care unește mai intim pe bolnav cu pătimirea lui Cristos, pentru binele său și pentru cel al întregii Biserici, dăruindu - i mângâiere, pace, curaj și chiar iertarea păcatelor, dacă bolnavul nu a putut să se spovedească. Acest sacrament permite uneori, dacă vrea Dumnezeu, și recuperarea sănătății fizice. În orice caz, Ungerea îl pregătește pe bolnav pentru trecerea în casa Tatălui.*” (Catehismul Bisericii Catolice – Compendiu, p. 319)

Mulțumind tuturor confrăților preoți pentru conștiinciozitatea de care dați dovadă în vizitarea și îngrijirea bolnavilor în aceste timpuri grele, vă îndemn în continuare, să urmăriți cu atenție sporită viața comunităților care v-au fost încredințate, observându-i și recunoscându-i pe acei frați, care din cauza bolii au nevoie de mai multă susținere spirituală. Să luăm legătura cu aceștia și/sau cu familiile acestora, oferindu-le sprijinul nostru pastoral prin vizitarea bolnavilor și prin administrarea sacramentelor. Cu mare precauție, datorită circumstanțelor pandemice, dar în același timp cu mare spirit de slujire, să căutăm și să găsim acele oportunități, prin care putem fi de ajutor bolnavilor și familiilor acestora.

Dincolo de practica vizitării regulate a bolnavilor, în urma unei pregătiri adecvate a candidaților, în anii precedenți tot mai multe parohii au organizat administrarea sacramentului ungerii bolnavilor cu ocazia *Zilei Mondiale a Bolnavului*. În conformitate cu nevoile locale, putem organiza și în acest an în bisericile noastre ungerea bolnavilor. Este importantă asigurarea pregătirii minuțioase a candidaților, aplicându-se și aici cele prevăzute pentru situații speciale (cfr. CIC, can. 1000). Paragraful doi al aceluiași canon permite în cazuri deosebite folosirea unui instrument adecvat pentru ungere (ex. bețișoare pentru igiena urechilor).

În virtutea celor de mai sus, acolo unde se administrează sacramentul ungerii bolnavilor cu ocazia *Zilei Mondiale a Bolnavului* sau cu altă ocazie bine motivată în cadrul sfintei liturghii, respectând normele de prevenire a răspândirii pandemiei, se va proceda după cum urmează:

- Preotul va rosti în sine formula, în timp ce va unge mâinile sau fruntea bolnavului cu un bețișor de igienă a urechii de unică folosință, îmbibat în uleiul bolnavilor. Se va folosi câte un bețișor pentru fiecare bolnav în parte!
- Preotul își va dezinfecța mâinile atât înainte, cât și după administrarea sacramentului și va purta masca de protecție ce îi acoperă atât nasul cât și gura pe întreaga durată a actului liturgic.

IMPORTANT: nu se poate oferi dezlegare prin telefon nici măcar bolnavilor aflați în carantină!

* * *

Nr. 325/2021.

RITUALUL IMPUNERII CENUȘEI ÎN PANDEMIE

Congregației pentru Cultul Divin și Disciplina Sacramentelor a emis un îndrumar în legătură cu modificările temporare ale ritualului cenușii în timpul pandemiei. Conform acestui îndrumar, impunerea cenușii în timpul pandemiei se va face astfel:

După ce preotul a binecuvântat cenușa, rostind textul liturgic prevăzut pentru această ocazie, și a sfințit-o, se întoarce către credincioșii prezenți în biserică, și **rostește o singură dată formula** din Misalul Roman: „*Adu-ți aminte, omule, că din țărână ești, și în țărână te vei întoarce!*” (Geneza 3,19) sau „*Întoarceți-vă de la păcat și credeți în Evanghelie.*” (Mc 1,15) După aceasta preotul își spală mâinile, și cu masca de protecție pe nas și gură presară cenușa pe fruntea credincioșilor care vin pe rând la altar, sau se deplasează el însuși la fiecare dintre credincioșii din bănci, dacă este posibil. În tot acest timp nu spune nimic și nu atinge pe nimeni.

* * *

Nr. 326/2021.

NOVENA MARE A SFÂNTULUI IOSIF

Sfântul Părinte, papa Francisc prin scrisoarea sa apostolică din 8 decembrie 2020 a proclamat Anul Sfântul Iosif. La inițiativa parohiei Sfântul Iosif din Oradea respectiv al Radio Maria Erdély, am început *novena mare a Sfântului Iosif*. În a treia zi de miercuri a fiecărei luni, începând cu luna ianuarie până în septembrie, îi invităm pe credincioși la rugăciune, sfânta liturghie și adorație euharistică. Prin transmisiile radioului pot să participe la rugăciune și acele persoane, care din motiv de boală, sau alte motive întemeiate nu pot participa în mod personal. Invit toți credincioșii, ca în limita posibilităților să se alăture acestor prilejuri de rugăciune în zilele novenei în intervalul orar 18.00-21.00.

* * *

Nr. 327/2021.

TIMPUL POSTULUI MARE

Cu mare probabilitate și perioada Postului Mare din acest an îl vom petrece în condiții de pandemie. Acest lucru nu trebuie să ne descurajeze să căutăm și să creem oportunități de convertire pentru noi și pentru credincioșii noștri. Deși trebuie să fim în continuare precauți în organizarea programelor noastre, să planuim din timp acele ocazii, prin care putem asigura izvoarele de har în timpul Postului Mare comunităților noastre. Doresc să ofer câteva sugestii în acest sens:

1. *Să lăsăm spațiu suficient pentru creativitate.* Trebuie să fie în continuare important pentru noi să ne adresăm credincioșilor noștri și să creăm oportunități de întâlnire în spațiile în care putem asigura condiții sigure pentru programele noastre de spirituale și de comunitate.

2. *Prin predici tematiche, cateheze, sau chiar mesaje pastorale de post* să încercăm să subliniem în fața credincioșilor noștri importanța perioadei de pregătire în interesul dezvoltării vieții de credință individuală și de comunitate.

3. *Să interpelăm diferitele grupuri de spiritualitate, consiliile parohiale, grupurile de tineri, familiile, persoanele consacrate* prezente în parohiile noastre prin zile de reculegere sau alte programe. Să încercăm să facem rolul lor în și pentru comunitate mai eficient și mai atractiv.

4. *Să ne folosim de spațiile disponibile unde grupurile de credincioși se pot întâlni în siguranță.* Să oferim posibilitatea de întâlnire în biserici, dacă acest loc oferă un mediu sigur al întâlnirilor.

5. În parohii să organizăm *colecte de alimente neperisabile*, prin care putem susține familiile nevoiașe din parohii. Știu că acest lucru se practică deja în multe parohii, dar doresc să recomand din toată inima această practică tuturor parohilor și consiliilor parohiale!

6. Timpul Postului Mare are și un caracter misionar, deoarece chemarea la convertire comportă și un nou angajament în evanghelizare. Sugerez confrăților preoți, să se organizeze în decanate, și *să-și asume slujirea în rotație în comunitățile învecinate / în formula, că fiecare slujește în duminica respectivă în altă parohie.* Preoții pot face schimb cu confrății vecini, oferind astfel caracter misionar unor duminici ale Postului Mare. Astfel putem să-i încurajăm pe credincioși să participe și la sacramentul reconcilierii.

* * *

Nr. 328/2021.

DESPRE CATEHEZĂ

Epidemia care pare să nu se mai termine, ne face să ne gândim foarte serios la unul dintre domeniile importante ale misiunii noastre de evanghelizare. Mă gândesc aici la cateheză, educația la credință și la tot ceea ce servește cunoașterea mai profundă a credinței noastre, transmiterea ei și statornicirea în mărturie, atât la nivel parohial, cât și la nivel școlar. Experiența ultimelor luni ne arată că nu este suficient să așteptăm vremuri mai bune. Metodele aplicate în sistemul școlar (de ex. educația online), în ciuda multor afirmații critice, dovedesc faptul, că procesul de formare și de educare nu constă doar în comunicarea cunoștințelor noi, ci presupune formarea și aprofundarea relațiilor adecvate vârstei elevilor, dar și experiențe spirituale care contribuie la îmbogățirea emoțională a elevilor. Toate acestea la un loc oferă mediul fertil pentru dezvoltarea tinerei generații. Ca și în alte domenii ale dezvoltării noastre umane, *nu pot exista momente moarte nici în cultivarea credinței, momente când „nu se întâmplă nimic”.* Prin fiecare moment ratat, pierdem o ocazie care nu se mai întoarce niciodată. Putem afla din relatările familiilor câte dificultăți ridică modalitatea de educare online din aceste timpuri. Mulți părinți trebuie să depună eforturi supraomenești pentru a-și asista copiii de vârstă școlară să poată urma aceste metode excepționale. În calitate de păstori trebuie să ne îngrijim și noi de educația celor încredințați nouă. Trebuie să știm să-i interpelăm pe copii, pe tineri dar și pe adulți și prin aceste mijloace extraordinare de comunicare. În comunicarea mesajului de speranță, încredere și viitor, să acordăm atenție următoarelor aspecte:

1. Să ne străduim să stăpânim și *să utilizăm instrumentele moderne de comunicare* cât mai eficient posibil. Acestea poate însemna o problemă pentru confrății preoți mai în vârstă, dar pentru cei de generație mai tânără sunt un instrument esențial în activitatea pastorală eficientă. Să nu înțelegem greșit: nu

este vorba de a așeza în plan secund relațiile personale, ci de oportunitatea de a suplini într-un mod înțelept lipsa relațiilor personale prin aceste mijloace.

2. De asemenea, îi încurajez pe preacucernicii confrăți preoți, să profite de *oportunitățile de instruire și formare* oferite atât profesorilor de religie, cât și preoților noștri, prin Centrul Diecezan de Cateheză.

3. În viitor, să consolidăm cooperarea dintre preot și profesorul de religie, să conlucrăm pentru binele comun. Profesorii de religie din școli ne susțin în îndeplinirea misiunii pastorale și, prin urmare, trebuie să îi tratăm ca pe niște parteneri apropiați. Îndemn toți preoții să păstreze o legătură strânsă cu profesorul/-ii de religie din propria parohie, deoarece avem nevoie de sprijin reciproc pentru a putea răspunde prompt provocărilor actuale.

4. În comunitățile noastre parohiale să creem *oportunități de întâlnire cu copii și tinerii*. Am auzit de mai multe ori afirmația, conform căreia nu ținem ore de religie parohiale, deoarece și în școli educația se desfășoară doar în mediul online. Să evaluăm cu seriozitate situația și să găsim modalități prin care ne asigurăm de faptul, că copii și tinerii noștri nu rămân fără educație religioasă timp de mai multe luni. Și aici trebuie să lăsăm loc creativității, astfel încât transmiterea cunoștințelor de bază despre credință, dar și pașii necesari edificării comunității să fie toate incluse în eforturile noastre pastorale.

5. *Pregătirea candidaților la sacramentul primei împărtășanii respectiv al sfântului mir* să fie făcută prin consultarea părinților candidaților. Să organizăm programul în așa fel, încât grupurile reprogramate anul trecut să poată participa la sacramente în acest an. Programările primei împărtășanii să le facem, pe cât posibil pentru sfârșitul verii sau pentru toamnă, asigurând astfel destul timp pentru pregătirea grupurilor de copii.

Încurajez pe confrății mei preoți prin cuvintele lui Abraham adresate lui Isăac pe drumul către ținutul Moría: „*Dumnezeu va avea grijă!*” (Gen 22, 8). Să ne așezăm și noi încrederea în Dumnezeu care ne invită să facem tot ce ne stă în putință. Prin statornicia noastră El vrea să ofere lumii o nouă speranță.

* * *

Nr. 329/2021.

ÎNTÂLNIREA DE PRIMĂVARĂ A PREOȚILOR

Așa cum am anunțat deja, îi aștept pe preacucernicii confrăți preoți joi, **11 martie 2021, la ora 10.00**, la întâlnirea de primăvară a preoților diecezei.

* * *

Nr. 330/2021.

ADMINISTRAREA SACRAMENTULUI MIRULUI PENTRU GRUPURILE AMÂNATE ANUL TRECUT

Din cauza problemelor ridicate de pandemie, administrarea sacramentului mirului în parohii, programată pentru anul trecut a fost amânată. Comunic mai jos noile date: sâmbătă, 3 iulie Tășnad; duminică 4 iulie Marghita; sâmbătă 10 iulie Oradea-Cetate, Mădăras; sâmbătă 17 iulie Carastelec; duminică 18 iulie Ilișua; duminică, 29 august a.m. Crasna, p.m. Budoii; duminică, 19 septembrie Sântion.

* * *

Nr. 331/2021.

COMISIA LITURGICĂ ȘI DE ARTĂ SACRĂ DIECEZANĂ

Am luat la cunoștință cu satisfacție de faptul, că dragii mei confrăți preoți acordă o atenție sporită îngrijirii și înfrumusețării bisericilor noastre. Mulțumesc tuturor pentru ceea ce fac, împreună cu consilierii și personalul bisericesc, pentru a păstra în condiții optime starea bisericilor. Pentru ca bisericile noastre, adesea înfrumusețate cu mari sacrificii, să corespundă nu doar exigențelor estetice, ci să ofere credincioșilor și spațiul, frumusețea, echilibrul, curățenia și sfințenia cuvenite, corespunzătoare prevederilor liturgice, am numit o comisie alcătuită din trei persoane, cu scopul de a oferi sprijin în chestiuni legate de reamenajarea și transformarea spațiilor sacre. Membrii acestei comisii sunt: **pr. PÁLOS István**, canonic, preot la catedrala din Oradea, **pr. VASS Csaba CM**, paroh al bisericii Oradea-Sf. Ecaterina, respectiv **LAKATOS Attila**, istoric, responsabilul diecezan al colecției de artă bisericească.

* * *

Nr. 332/2021.

MULȚUMIRE PENTRU ÎNTÂLNIRI

În perioada premergătoare Crăciunului trecut, am reușit să vizitez pe toți confrății preoți care slujesc în afara Oradiei. Convorbirile și rugăciunile scurte purtate cu acest prilej au însemnat un mare dar pentru mine. Mulțumesc tuturor pentru amabilitate și ospitalitate. Mulțumesc de asemenea tuturor, că ați acceptat și în condiții de pandemie binecuvântarea locuințelor. Prin aceasta ați oferit încurajare și mângâiere spirituală credincioșilor noștri. Dumnezeu să vă răsplătească pentru tot ceea ce întreprindeți și vă asumați pentru credincioși! Vă port în rugăciunile mele și în anul 2021!

Oradea, 31 ianuarie 2021.

†Böcskei László
episcop diecezan m.p.